

FJALA E HAPJES

TË DASHUR KOLEGË

MIQ TË NDERUAR

Me kënaqësi të veçantë dua, në emër të Këshillit Organizues, të hap Sesionin shkencor me temën: "Isa Boletini dhe koha e tij" dhe Ju, kolegë e miq t'Ju përshëndes me përgëzimet dhe urimet më të çiltëra në punë të vlerësimit dhe riafirmimit të veprës atdhetare të tribunit popullor Isa Boletinit.

Sesioni shkencor yni mbahet në organizim të Akademisë së Shkencave dhe të Arteve të Kosovës, të Institutit të Historisë, Institutit Albanologjik, të Katedrës së Historisë pranë Fakultetit të Filozofisë të Universitetit të Prishtinës.

Një vështrim i përciptë, i cekët i programit me referate e kumtesa shumënduarshe, na jep, pas bindjes sonë, garanci se tema bosht e Sesionit, do të shihet, do të këqyret nga shumë anë të saj. Numri i temave a kumtesave që Ju kenë paraqitur nuk lë kurrëfarë dyshimi se çështjet që jeni zotuar t'i rrihni gjatë një dite të punimeve Tuaja, do të kurorëzohen me suksese. Një referat, mbase i pari e i gjithanshmi, do t'i sillt situatës dhe rrethanave politike në Kosovë në fillim të shekullit; një tjetër kumtesë do të rreket ta shohë ndihmesën e Isa Boletinit në luftë për liri dhe konsolidimin e shtetit të pavarur shqiptar; një tjetër kumtesë kundron raportet e Isa Boletinit me Bajram Currin; vrasja e konsullit rus Shçerbin në Mitrovicë, që bëri jehonë të madhe në gjithë popullin shqiptar, sidomos të Kosovës, përbën një referim me interes. Tri referime

kanë për objekt trajtimi rolin e Isa Boletinit në Lëvizjen Kombëtare Shqiptare në vise të Kosovës që nga vitet 1908-1916. Do të jetë me interes të veçantë referimi: Arti ushtarak i Isa Boletinit. Dy referime dalin me rëndësi në vete, sepse kjo Lëvizje e çlirimit kombëtar e mbështetur në një politikë gjithëkombëtare nuk e harron kultivimin e marrëdhënieve me fqinjët nëpërmjet konsujve të shteteve përkatëse.

Referimet e tjera e plotësojnë figurën e këtij Garibaldi të Ballkanit qysh e kanë quajtur disa historianë.

Ç'është ajo që karakterizon lëvizjen apo luftën e Isa Boletinit? Aktiviteti a veprimtaria luftarake e tij shtrihej kryesisht në anën perëndimore të Kosovës; ndonëse Beteja e Carralevës nën udhëheqjen e tij, është një aksion luftarak i njohur në historinë e luftës për çlirim e pavarësim të popullit të këtyre anëve tona. Në qoftë se mund të flitet për një strategji të luftës që po zhvillohej sidomos në fillim të këtij shekulli në Kosovë në kuptimin e plotë të këtij emërtimi, ajo përfshinte gjithë Kosovën, pra, nuk kishte karakter thjesht krahinor: Karadaku, Anamorava, Presheva, Kaçaniku janë krahina ku vepronte, zhvillonte luftimet me çetën e vet kundër pushtuesit shumëshekullor kryetrimi tjetër Idriz Seferi. Ana e Gjakovës me Malësinë e saj, si të thuash, ishte terreni i plakut të Maleve Bajram Currit; Lëvizja kishte edhe diplomatët e saj Hasan Prishtinën në Veri, Ismail Qemalin në Jug. Lufta e këtyre kryetrimave nuk kishte, siç u tha, karakter regjional, ajo ishte gjithëkombëtare; lidhjet e tyre ishin të ngushta me Ismail Qemalin. Në vitin 1912, kur po shpallej pavarësia e Shqipërisë, Isa Boletini ngarendte me togën luftarake të veten drejt Vlorës ku Vlonjati plak Ismail Qemali pas pesëqind vjetësh robërie po shpallte mëvetësinë e Shqipërisë - me qëllim, dëshirë e gëzim të merrte pjesë në ceremoninë solemne të kësaj ngjarjeje të madhe kombëtare, por edhe për ta siguruar mbarëvajtjen e krenimit të kësaj dite që po ravizonte një periudhë të re shtetërore të kombit shqiptar.

Disa referime a kumtesa jo të pakta të Sesionit shkencor, vënë në dukje ndërgegjësimin e mbarë popullit të këtyre anëve për luftën që po udhëhiqnin kryetrimat e tij për liri deri edhe shqiptari

*i ri në ushtrinë perandorake s'ka mundur mos ta vrasë kangjallozin
rus:*

<i>"Hiç kurrkush mu's'um ka thanë</i>	<i>Jepshe zjerm me buri</i>
<i>Hiç kurrkush mu's'um ka shti</i>	<i>M'i ke vra shum vllazni</i>
<i>Po vet t'kam pa me syt e mi</i>	<i>Shum vllazni n'luft m'kan met</i>
<i>Hujdishe topat me durbi</i>	<i>M'plasi zemra e t'rash manzer"!</i>

*Më lejoni ta deklaroj të hapur këtë sesion shkencor kushtuar
figurës madhore të Isa Boletinit.*

Prishtinë, 23. 11. 1996